

Jorge Bello
Assumpta Güell
Març de 2021

Camèlia Boudal / Recomanacions sobre com actuar en cas d'hipoglucèmia o hiperglucèmia a escola

La Camèlia és malalta de diabetis *mellitus* infantojuvenil (o tipus I), que és una malaltia crònica i ara per ara incurable però, tot i això, la nena pot fer una vida escolar del tot normal, i desenvolupar-se normalment, si es mantenen controlats els nivells de glucèmia, que és la glucosa de la sang.

Cal controlar els nivells de glucèmia perquè la malaltia és en si mateixa inestable, però és ben possible d'assolir l'estabilitat que fa que la glucèmia no sigui ni massa baixa (hipoglucèmia) ni massa alta (hiperglucèmia).

- La hipoglucèmia obliga a actuar de manera immediata.
- La hiperglucèmia, en canvi, permet actuar dins un marge més ampli de temps.

En nens diabètics, el nivell de glucèmia resulta de la interacció entre allò que es menja i es beu, la durada i la intensitat de l'activitat física, i la insulina. Sabent això és possible preveure tant la hipo com la hiperglucèmia, i sabent a més que certes malalties (febre, diarrea, vòmits) poden alterar el nivell de glucèmia.

En cas d'hiperglucèmia

- En cas d'hiperglucèmia a escola, tal vegada el millor és trucar a la mare. La mare o fins i tot la mateixa nena sabran què s'ha de fer. Tenen una taula que indica la quantitat d'insulina que cal administrar segons el nivell de glucèmia.
- És possible que la hiperglucèmia sigui *asimptomàtica* (cap símptoma) però també és possible que la nena es trobi malament, amb mal de cap o amb molta set, o que vulgui orinar a cada moment.
- *Símptomes més avançats* són la sensació d'adormir-se o una respiració irregular i més ràpida. SI AQUEST FOS EL CAS, CAL TRUCAR TAMBÉ AL 061.

Cal permetre que la nena begui aigua, tota la que vulgui, i que pugui anar al lavabo tantes vegades com li calgui.

- *Si no fos possible determinar si presenta hipoglucèmia o hiperglucèmia, cal actuar com si tingués HIPOGLUCÈMIA.*

* * *

En cas d'hipoglucèmia

Si hi ha hipoglucèmia (glucèmia menor de 70), cal considerar dues situacions ben diferents: hipoglucèmia sense símptomes o amb símptomes però sense pèrdua de consciència; i hipoglucèmia amb pèrdua de consciència.

Hipoglucèmia sense símptomes o amb símptomes però sense pèrdua de consciència

- Són símptomes *inicials* d'hipoglucèmia la sensació de gana, el mal de cap o el mal de panxa. En especial, un canvi de caràcter.
- Símptomes *més avançats* d'hipoglucèmia són sudoració freda o tremolors, o una dificultat per parlar i pensar, un comportament estrany, visió borrosa. Encara més avançats: si la nena es veu marejada o que vulgui adormir-se.

Fóra bo de determinar la glucèmia capil·lar, però tant si es pot com si no es pot determinar la glucèmia, cal actuar ràpidament:

1. Cal donar-li per beure una mica d'aigua (mig got) amb dos sobrets de sucre diluïts. Un suc de fruita de tetrabric n'és una bona alternativa però l'aigua amb sucre serà la millor opció.
2. Deu o quinze minuts després cal tornar a determinar la glucèmia (o valorar la recuperació de la nena segons hagin millorat els símptomes).
 - 2.1. Si no hi ha recuperació, cal repetir la dosi d'aigua amb sucre. I repetir per tant el procediment de determinar la glucèmia o valorar el símptomes, etc.
 - 2.2. Si hi ha recuperació, cal que la nena prengui aliments com ara pa i llet, o iogurt i galetes, o un suc de tetrabric amb pa o galetes Maria.

Hipoglucèmia amb pèrdua de consciència

La situació d'hipoglucèmia amb pèrdua de consciència és més greu que l'anterior, però és menys probable.

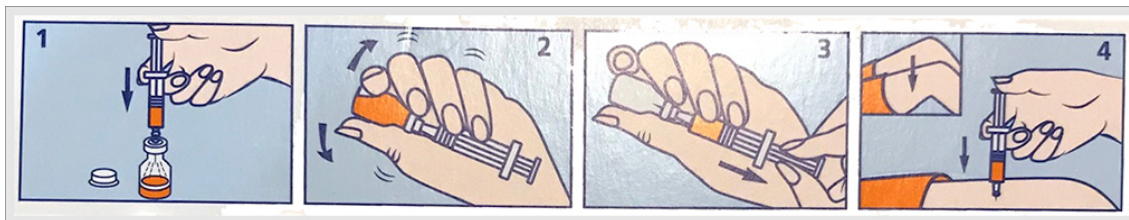
- En aquests casos, el pacient pot romandre sense consciència (és a terra, no respon als estímuls, no es mou), és a dir, està en coma. O bé pot presentar convulsions: no té consciència però mou braços i cames, o el cos està rígid, o bé els ulls giren sense sentit o no miren enlloc.

- **CAL ACTUAR RÀPIDAMENT:** cal trucar al 061 i alhora administrar glucagó.

- Si és possible, cal determinar el nivell de glucèmia. Si no és possible, cal administrar glucagó igualment, encara que hi hagi dubtes sobre si és hipo o hiperglucèmia.

GLUCAGÓ (GlucaGen HypoKit 1 mg)

1. Cal preparar el glucagó segons les instruccions que figuren dins l'envàs.
2. Un cop preparat, immediatament, injectar la meitat del contingut de la xeringa (0,5 ml) per via intramuscular o per via subcutània.
3. Un cop recuperat el pacient, cal que prengui aigua amb sucre o un suc; i després pa amb llet, iogurt amb galetes, etc.

Fóra bo que a escola hi hagués diverses persones que estiguin prèviament familiaritzades amb aquest medicament. No cal formació sanitària, però sí saber on és, com és, com es prepara, com i on cal injectar-lo.

RECORDAR

No intentar de donar-li res per boca al pacient que està sense consciència, o que presenta convulsions.

- Segons indiquen de l'Hospital de Mataró, la dosi esmentada de glucagó es pot repetir en deu o quinze minuts si el pacient no s'ha recuperat.
- Segons les circumstàncies, i segon l'edat i el pes del pacient, la dosi esmentada (la meitat de la xeringa: 0,5 ml) podria ser el doble.
- Si de manera inadvertida s'administra una dosi més alta de glucagó (diguem-ne, la xeringa sencera a la primera), cal saber que no passaria res important.

* * *

Hospital de Mataró

- Lic. María José, T. 937 417 700, ext. 1746 (miércoles de 15 a 21 hs)
- Dr. Eduard Mogas, emogas48133@gmail.com

CAP Gatassa

- Lic. Assumpta Güell, T. 937 416 073, ext. 302
- Dr. Jorge Bello, T. 937 416 073, ext. 303

Hospital Sant Joan de Déu, Barcelona / Diabetis / Guía de diabetes tipo 1:

- <https://diabetes.sjdhospitalbarcelona.org/es>

* * *

GlucaGen Hypokid 1 mg
glucagó / glucagón: 1 ml = 1 mg